

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

*Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка*

ПОЛОЖЕННЯ
про освітні програми
в Центральноукраїнському державному університеті
імені Володимира Винниченка

Затверджено
вченою радою університету
(протокол № 4 від 26 вересня 2022 р.
зі змінами від 28.11.2022, протокол №6)

Голова вченої ради університету

ректор

Є.Ю. Соболев

Положення про освітні програми в Центральнoукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. Кропивницький: ІВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. 43 с.

УКЛАДАЧІ:

Козир І.А., проректор з науково-педагогічної роботи, кандидат історичних наук, доцент;

Подопригора Н.В., завідувачка відділу забезпечення якості та цифрового супроводу освіти, доктор педагогічних наук, професор;

Харченко С.П., завідувач навчально-методичним відділом, кандидат філософських наук, доцент.

Розроблено на заміну «Положення про освітні програми в Центральнoукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (протокол вченої ради університету № 2 від 30.09.2019 р.)

Відповідальна за випуск: Подопригора Н.В., завідувачка відділу забезпечення якості та цифрового супроводу освіти, доктор педагогічних наук, професор.

Друкується за рішенням вченої ради Центральнoукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (протокол № 4 від 26 вересня 2022 р., зі змінами від 28.11.2022, протокол №6)

© ЦДУ ім. В. Винниченка, 2022

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про освітні програми у Центральнoукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (далі – Положення) є нормативним документом Центральнoукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка (далі – Університет), що визначає процедуру розроблення, обговорення, затвердження, реалізації, моніторингу та перегляду освітніх програм незалежно від форми навчання (очна, заочна) здобувачів вищої освіти в Університеті.

1.2. Положення розроблено відповідно до вимог Закону України «[Про освіту](#)» від 05.09.2017 № 2145-VIII (ст. 44. *Акредитація освітньої програми*), Закону України «[Про вищу освіту](#)» від 01.07.2014 № 1556-VII (ст. 10. *Стандарти вищої освіти*, ст. 16. *Система забезпечення якості вищої освіти*, ст. 25. *Акредитація освітньої програми*, ст. 25¹. *Інституційна акредитація закладу вищої освіти*); постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «[Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти](#)» (зі змінами), постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «[Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти](#)» (зі змінами), постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1341 «[Про затвердження Національної рамки кваліфікацій](#)» (із змінами); наказів МОН України: «[Про затвердження Переліку предметних спеціальностей спеціальності 014 «Середня освіта \(за предметними спеціальностями\)](#)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей) в системі підготовки педагогічних кадрів» від 12.05.2016 № 506, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 31.05.2016 № 798/28928 (зі змінами); «[Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра за спеціальністю 035 «Філологія](#)», за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення» від 25.05.2016 № 567, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 08.06.2016 № 825/28955 (зі змінами); «[Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра за предметною спеціальністю 014.02 «Середня освіта. Мова та література \(із зазначенням мови\)](#)», за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення» від 17.09.2019 № 1201, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 30.09.2019 № 1064/34035; «[Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої та фахової передвищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта \(за спеціалізаціями\)](#)», за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення від 21.03.2016 № 292, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 08.04.2016 № 532/28662 (зі змінами); «[Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра за спеціальністю 016 «Спеціальна освіта](#)», за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення» від 17.09.2019 № 1202, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 30.09.2019 № 1078/34049; «[Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої](#)

[освіти»](#) від 11.07.2019 № 977, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.08.2019 за № 880/3385; [«Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266»](#) від 06.11.2015 № 1151, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 25.11.2015 № 1460/27905 (зі змінами); [«Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»](#) від 01.06.2016 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584); листа МОН України [«Про примірний зразок освітньо-професійної програми для першого \(бакалаврського\) та другого \(магістерського\) рівнів»](#) від 28.04.2017 №1/9-239; [Стандарти вищої освіти.](#)

1.3. Університет здійснює провадження освітньої діяльності за такими освітніми програмами (далі – ОП):

– Освітньо-професійні програми (далі – ОПП) на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти обсягом 120-240 кредитів ЄКТС (основний і скорочений термін навчання) для здобуття освітнього ступеня бакалавр;

– ОПП на другому (магістерського) рівня вищої освіти обсягом 90-120 кредитів ЄКТС для здобуття освітнього ступеня магістр;

– Освітньо-наукові програми (далі – ОНП) на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з обсягом освітньої складової 40 кредитів ЄКТС. для здобуття освітнього та одночасно наукового ступеня доктора філософії.

Успішне виконання ОП здобувачем вищої освіти є підставою для присудження йому відповідного ступеня вищої освіти.

Основні принципи укладання ОП:

системність – дотримання відповідності цільового компоненту ОП (мети, інтегральної, загальних та фахових компетентностей) в контексті реалізації її змістово-процесуального складника (змісту, форм, методів, засобів, технологій навчання і управління освітнім процесом) очікуваним результатам навчання;

наступність – наявність послідовного структурно-логічного зв'язку між освітніми компонентами ОП, етапами освітнього процесу та рівнями вищої освіти;

інноваційність – урахування сучасних досягнень розвитку науки та віддзеркалення їхніх результатів у змістово-процесуальному складнику ОП;

суб'єктність – забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, в основу якого покладено уявлення про компетентного здобувача вищої освіти як суб'єкта освітньої діяльності, здатного усвідомлювати власні освітні потреби і визначати їхню мету та завдання, віднаходити способи їхнього розв'язання, здійснювати контроль, оцінку та корекцію освітньої діяльності з дотриманням:

- модульності навчання;
- структурування змісту ОП;

- збалансованості та реалістичності ОП:

- об'єктивності присвоєння кредитів компонентам ОП та, здатності здобувачів вищої освіти у визначені терміни навчання набути очікуваних компетентностей за результатами виконання ОП;

- гнучкості та мобільності структури ОП ;

- адаптивності структури і змісту ОП до зміни потреб та інтересів стейкхолдерів;

- відповідності ОП [Національній рамці кваліфікацій](#);

студентоцентрованість – зорієнтованість освітнього процесу на потреби здобувача вищої освіти, його готовності та здатності здійснювати освітню діяльність та набувати відповідних компетентностей;

співробітництво суб'єктів освітнього процесу зі стейкхолдерами, що ґрунтується на уявленні про те, що спільна орієнтація на реалізацію практичної спрямованості освітньої діяльності враховує поточні та перспективні потреби стейкхолдерів, прагнення до перевищення їхніх очікувань; залучення здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших зацікавлених сторін (стейкхолдерів) до процесу забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Університеті

компетентнісна зорієнтованість освітнього процесу на формування та розвиток компетентностей здобувачів вищої освіти відповідно до очікуваних результатів навчання за значенням компетентностей ОП;

інтегративність – встановлення продуктивних функціональних зв'язків освітньої діяльності з науковими дослідженнями та інноваціями та інтеграція освітнього процесу до Європейського простору вищої освіти;

Вимоги до ОП, регламентовані стандартами вищої освіти (за наявності):

– обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;

– вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, та результатів їх навчання;

– перелік обов'язкових компетентностей випускника;

– нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;

– форми атестації здобувачів вищої освіти;

– вимоги до створення освітніх програм підготовки за галуззю знань, двома галузями знань або групою спеціальностей (у стандартах рівня молодшого бакалавра), міждисциплінарних освітньо-наукових програм (у стандартах магістра та доктора філософії);

– вимоги професійних стандартів (за їх наявності).

Ураховувати, що стандарти вищої освіти спеціальностей, необхідних для доступу до професій, для яких запроваджене *додаткове регулювання*, можуть містити додаткові вимоги до правил прийому, структури освітньої програми, змісту освіти, організації освітнього процесу та атестації випускників. Нормативний зміст

підготовки здобувачів вищої освіти для відповідних освітніх програм формується у термінах програмних результатів навчання

Освітні програми використовують для:

- акредитації освітньої програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчального плану;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
- атестації здобувачів освіти.

Перелік освітніх програм, за якими здійснюється провадження освітньої діяльності оприлюднюється на сайті Університету, а перелік акредитованих та неакредитованих освітніх програм, за якими здійснюється прийом на кожний рівень вищої освіти, наводиться у Правилах прийому до Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

1.4. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти;

Атестація – це встановлення відповідності результатів навчання (наукової або творчої роботи) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту;

Відповідність освітньої та/або професійної кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників освітньому компоненту визначається:

на підставі документів встановленого зразка про:

- про вищу освіту;
 - присудження наукового ступеня (однакова за змістом спеціальність (предметна спеціальність, спеціалізація);
 - наявність досвіду професійної діяльності (заняття) за відповідним фахом (спеціальністю, спеціалізацією) не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності);
 - керівництво (консультування) дисертації на здобуття наукового ступеня за спеціальністю, що була захищена в Україні або за кордоном;
- щонайменше п'ятьма публікаціями у наукових виданнях, які включені до переліку фахових видань України, до наукометричних баз, зокрема Scopus, Web of Science Core Collection, протягом останніх п'яти років.

Науково-педагогічні, педагогічні та наукові працівники, які забезпечують освітній процес, повинні мати не менше чотирьох досягнень у професійній діяльності за останні п'ять років, визначених у [пункті 38 Ліцензійних умов](#).

Галузь знань – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти широка предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей;

Гарант освітньої програми (*керівник групи забезпечення освітньої програми у сфері вищої освіти та/або робочої проектної групи із розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду освітньої програми*) – це науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка працює в Університеті за основним місцем роботи, має освітню та/або професійну кваліфікацію, відповідну освітній програмі, науковий ступінь (однаковий за змістом спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації), та/або досвід професійної діяльності (заняття) за відповідним фахом (спеціальністю, спеціалізацією) не менше п'яти років (крім педагогічної, науково-педагогічної, наукової діяльності), стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше як 10 років для освітньо-наукового ступеня доктор філософії і ступеня магістр та 5 років для освітніх ступенів бакалавра і молодшого бакалавра. Гарант освітньої програми не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими освітніми програмами, за винятком керівництва освітніх програм за різними рівнями вищої освіти в межах однієї спеціальності Університету. Гарант освітньої програми призначається наказом ректора Університету, несе відповідальність за реалізацію цієї освітньої програми.

Обов'язки гаранта ОП: керівництво процесом розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду ОП щодо її відповідності [Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності](#) (організаційних, кадрових, технологічних, інформаційних) та [Стандарту вищої освіти](#) (за наявності); моніторинг забезпечення якості освіти, формулювання програмних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання, заявлених в ОП; періодичний перегляд, оновлення та затвердження ОП; координація підготовки матеріалів до акредитації ОП, участь в акредитаційному процесі.

Права гаранта ОП: отримання необхідної інформації, подання зауважень та пропозицій щодо провадження освітньої діяльності за ОП до керівництва кафедри, структурних підрозділів, ректорату університету, відповідальних працівників за напрямом діяльності; зменшення навчального навантаження на 0,15 ставки у наступному після акредитації навчальному році за умови успішної акредитації ОП, що підтверджується сертифікатом про акредитацію чи рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти про умовну (відкладену) акредитацію ОП.

Група забезпечення освітньої програми у сфері вищої освіти – група науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників, які мають освітню та/або професійну кваліфікацію, відповідну освітній програмі; склад цієї групи повинен бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання та працюють у закладі освіти за основним місцем роботи.

Для науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників, які здійснюють освітній процес, для галузей знань “Освіта/Педагогіка”, “Культура і мистецтво”, спеціальностей “Журналістика”, почесні звання “Народний артист”, “Народний художник”, “Народний вчитель”, “Заслужений діяч мистецтв”,

“Заслужений тренер України”, “Заслужений працівник фізичної культури і спорту України” прирівнюються до вченого звання професора, почесні звання “Заслужений артист”, “Заслужений художник”, “Заслужений вчитель”, “Заслужений працівник культури”, “Заслужений майстер спорту України”, “Заслужений працівник освіти”, “Заслужений майстер народної творчості України”, “Заслужений журналіст” – вченого звання доцента.

Група забезпечення освітнього процесу у сфері вищої освіти – науково-педагогічні (педагогічних) та/або наукові працівники, які мають науковий ступінь та/або вчене звання та працюють в Університеті за основним місцем роботи, їхня частка повинна становити не менше 50 відсотків на відповідному рівні вищої освіти (за освітньою програмою), з них осіб, які мають науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, повинна становити:

для другого (магістерського) рівня вищої освіти – не менше 10 відсотків;

для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – не менше двох докторів наук для здійснення керівництва науковою складовою освітньо-наукової програми.

Група забезпечення освітнього процесу в сфері післядипломної освіти – науково-педагогічні, педагогічні, наукові та іншими працівники, необхідні для виконання затвердженої освітньої програми підвищення кваліфікації за спеціальністю у сфері післядипломної освіти.

Кожен освітній компонент ОП підвищення кваліфікації з певної спеціальності повинен бути в повному обсязі забезпечений педагогічними, науково-педагогічними, науковими та іншими працівниками з урахуванням їхньої освітньої та/або професійної кваліфікації.

Відповідність кваліфікації визначається спеціальністю згідно з документом про вищу освіту або науковий ступінь, або практичним досвідом професійної та/або управлінської роботи, що безпосередньо стосується змісту освітнього компонента, не менше трьох років (педагогічна та/або науково-педагогічна діяльність враховується тільки для програм підвищення кваліфікації педагогічних та/або науково-педагогічних працівників).

Екзамен – форма підсумкового контролю для перевірки, яку проводять з метою оцінки знань здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін, їхнього вміння творчо використовувати набуті знання для вирішення практичних завдань професійного спрямування.

Залік – форма підсумкового контролю для перевірки успішності виконання лабораторних і практичних робіт, засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з окремих частин навчальних дисциплін, виконання та захисту курсових проєктів (робіт), проходження навчальних і виробничих практик.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) - система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої

освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС;

ЄДЕБО – Єдина державна електронна база з питань освіти;

Забезпечення якості освіти – сукупність процедур, що застосовуються на інституційному (внутрішньому) та національному і міжнародному (зовнішньому) рівнях для якісної реалізації освітніх програм і присудження кваліфікацій здобувачам вищої освіти;

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються в Університеті на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації;

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту;

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей. Структурні складники компетентності в ОП:

інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентності рівня щодо навчання та/або професійної діяльності;

загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної галузі, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку;

фахові (спеціальні, предметні) компетентності – компетентності, що залежать від предметної галузі, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Компетенція – надані особі повноваження для виконання покладених на неї завдань і обов'язків певної професії (заняття, роботи).

Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни – навчально-методичний документ, складниками якого є навчальний контент (робоча навчальна програма дисципліни, силабус, конспект або розширений план лекцій, плани практичних (семінарських) занять, завдання для лабораторних робіт, самостійної роботи, питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів, комплексної контрольної роботи, моніторингу набутих знань і вмінь з навчальної дисципліни;

Контроль якості – процес оцінювання якості, який сфокусований на вимірюванні якості Університету або освітньої програми. Включає певний набір методів, процедур, інструментів, що розроблені і використовуються для визначення відповідності реальної якості встановленим стандартам. Ключовим елементом контролю якості є система доказів правильності оцінки якості;

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження

здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС;

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності;

Ліцензійні умови – [Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності](#), затверджені МОН України від 30.12.2015 р. № 1187 (зі змінами);

Робоча навчальна програма дисципліни – навчально-методичний документ, складниками якого є опис навчальної дисципліни, заплановані результати навчання, програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни, теми семінарських (практичних, лабораторних) занять, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, методи контролю, схема нарахування балів, рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті.

Національна рамка кваліфікацій (НРК) – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів. Рівень освіти – завершений етап освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю компетентностей, які визначені, як правило, стандартом освіти та відповідають певному рівню [Національної рамки кваліфікацій](#);

Освітній компонент – змістовна навчальна складова освітньої програми як автономний, офіційно структурований навчальний досвід, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів навчання, визначені види навчальної діяльності згідно з часом, виділеним в рамках освітньої програми, та відповідні критерії оцінювання;

Освітній процес – система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей;

Освітня діяльність – діяльність Університету, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу;

Освітня (освітньо-професійна (ОПП), освітньо-наукова (ОНП) чи освітньо-творча) програма (ОП) – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

ОП повинна містити: перелік освітніх компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти.

Університет може самостійно запроваджувати спеціалізації, що зазначаються при присудженні освітньої кваліфікації особам, які успішно закінчили навчання за відповідними освітніми програмами.

На початковому рівні (короткому циклі) вищої освіти можуть створюватися освітні програми за галуззю знань або групою спеціальностей, якщо це не суперечить відповідним стандартам вищої освіти.

На другому (магістерському) рівні вищої освіти можуть створюватися міждисциплінарні освітньо-наукові програми, якщо це не суперечить відповідним стандартам вищої освіти;

Особа з особливими освітніми потребами – особа з інвалідністю, яка потребує додаткової підтримки для забезпечення здобуття вищої освіти;

Робоча проєктна група із розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду освітньої програми – визначена наказом керівника Університету група педагогічних та/або науково-педагогічних працівників, які відповідальні за започаткування або провадження освітньої діяльності за ОП, реалізованої в межах спеціальності на певному рівні вищої освіти та у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним [Ліцензійними умовами](#);

Професія, для якої запроваджене додаткове регулювання, – вид професійної діяльності, доступ до якого, крім наявності освіти відповідного рівня та спеціальності, визначається законом або міжнародним договором;

Рівні вищої освіти, на яких здійснюється підготовка фахівців з вищою освітою за відповідними ОП:

Початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування типових спеціалізованих задач у певній галузі професійної діяльності.

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування складних спеціалізованих задач у певній галузі професійної діяльності.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності.

Третій (освітньо-науковий) рівень передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності.

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і

виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів;

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (далі – СВЗЯВО) – сукупність організаційних структур, процедур, процесів і ресурсів та розподіл відповідальності, які сприяють досягненню відповідності якості освіти та освітньої діяльності Університету запитам суспільства, нормам законодавства, положенням стандартів вищої освіти, запитам учасників освітнього процесу, роботодавців та інших стейкхолдерів;

Спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників;

Спеціалізація – складова спеціальності, що може визначатися Університетом та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм вищої або післядипломної освіти;

Силабус – це персоніфікована програма викладача для навчання студентів з кожного компонента освітньої програми, що оновлюється на початок кожного навчального року, документ, який готується для студента і визначає: статус дисципліни, політику викладання дисципліни, зміст курсу, систему оцінювання, засоби навчання, компетентності і програмні результати навчання.

У силабусі роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і студента. У ньому представляють процедури (у тому числі стосовно *deadlines* і принципів оцінювання), політики (включно з політикою академічної доброчесності) і зміст курсу, а також календар його виконання. У силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить перед своєю дисципліною. Студент має зрозуміти, чого він/вона зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від знаннєвої моделі «здобування знань» та діяльнісної «одержання практичних умінь і навичок» до компетентнісної «формування та розвитку компетентностей», що їх може засвоїти студент, вивчаючи цей курс. Силабус містить анотацію курсу, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу дисципліни, викладач створює силабус для студента, тому силабус повинен бути максимально зрозумілим, конкретизованим та лаконічним;

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності. Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до [Національної рамки кваліфікацій](#) і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями;

Структурно-логічна схема підготовки забезпечує наукове і методичне обґрунтування процесу реалізації ОПП чи ОНП, що подається у вигляді

міждисциплінарних зв'язків між освітніми компонентами ОП і діє протягом усього терміну її реалізації;

Стейкхолдери (англ. Stakeholders, зацікавлені сторони) – особи або групи осіб (роботодавці, випускники, здобувачі вищої освіти та ін.), що зацікавлені або мають якісь вимоги до діяльності Університету та провадження ОП, і тому можуть сприяти або протидіяти рішенням, що приймає гарант освітньої програми;

Ступені вищої освіти здобуваються на кожному рівні вищої освіти і передбачає успішне виконання особою ОП, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти:

1) **Молодший бакалавр** – це освітній або освітньо-професійний ступінь, що здобувається на початковому рівні (короткому циклі) вищої освіти і присуджується Університетом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти ОП, обсяг якої становить 120 кредитів ЄКТС. Для здобуття освітнього ступеня молодшого бакалавра на основі фахової передвищої освіти Університет має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначається стандартом вищої освіти.

Особа має право здобувати ступінь молодшого бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти.

2) **Бакалавр** – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується Університетом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти ОПП, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС. Для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або на основі фахової передвищої освіти Університет має право визнати та перезарахувати кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначається стандартом вищої освіти.

Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти.

3) **Магістр** – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується Університетом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної ОП. Ступінь магістра здобувається за ОПП. Обсяг ОПП підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків.

4) **Доктор філософії** – це освітній і водночас науковий ступінь що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи за результатами успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі. Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій

відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки. Обсяг освітньої складової ОНП підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС.

Суб'єкти освітнього процесу – здобувачі вищої освіти, науково-педагогічні працівники та інші особи, причетні до освітнього процесу;

Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості;

Якість освітньої діяльності – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

2. КЛАСИФІКАЦІЯ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ТА ЇХНЄ ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

2.1. Спрямованість освітніх програм визначається спеціальністю, в межах якої можуть реалізуватися декілька ОП, що передбачають здобуття другої спеціальності (предметної спеціальності) та/або додаткових спеціалізацій, у тому числі тих, що забезпечують викладання інтегрованих курсів, визначених Університетом за умови виконання вимог Стандартів та вимог, встановлених МОН України щодо такого поєднання. Університет може самостійно запроваджувати спеціалізації, що зазначаються при присудженні освітньої кваліфікації особам, які успішно закінчили навчання за відповідними освітніми програмами.

Здобувачі вищої освіти, які вступили на навчання для здобуття ступеня магістра на умовах перехресного вступу, Університет встановлює додаткові вимоги в частині строків навчання та виконання додаткового навчального плану впродовж першого року навчання. Фінансування навчання за державні кошти здійснюється в межах нормативного строку навчання.

2.2. Окрему ОП можуть спільно реалізувати декілька кафедр Університету, в тому числі з різних факультетів.

2.3. Навчання за ОП проводиться за денною та/або заочною формами. При організації різних форм навчання структура, обсяг, зміст і результати ОП за певним рівнем вищої освіти не повинні відрізнятися між собою.

2.4. Прийняття або зміна стандарту освітньої діяльності є підставою для розроблення нової ОП або перегляду існуючої.

2.5. Види основних освітніх програм.

2.5.1 За типами провадження освітньої діяльності ОП поділяють на:

- освітньо-професійні;
- освітньо-наукові;
- освітньо-творчі.

2.5.2 За видом освітньої діяльності ОП поділяють на:

- програми вищої освіти;
- програми післядипломної освіти.

2.5.3 За рівнем вищої освіти ОП поділяються на:

- програми на початковому рівні (короткому циклі) вищої освіти, на якому можуть створюватися освітні програми за галуззю знань або групою спеціальностей, якщо це не суперечить відповідним стандартам вищої освіти.

- програми на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, на якому можуть створюватися освітньо-професійні програми;

- програми на другому (магістерському) рівні вищої освіти, на якому можуть створюватися ОПП з нормативним терміном навчання 1 р. 4 місяці (90 кредитів) – для вступників за спорідненою спеціальністю та ОПП з терміном навчання 1 р. 10 місяців (120 кредитів) – для вступників, які вступили на навчання за неспорідненою спеціальністю на умовах перехресного вступу, якщо це не суперечить відповідним стандартам вищої освіти;

- програми на третьому (освітньо-науковому/освітньо-творчому) рівні вищої освіти, на якому можуть створюватися освітньо-наукові програми.

2.5.4 За предметом ОП можуть:

- відповідати одній спеціальності;
- бути міждисциплінарними.

2.5.5 За належністю (місцем реалізації) ОП можуть розділятися на:

- факультетські, які реалізуються в одному підрозділі Університету (факультеті);

- університетські, що реалізуються паралельно в двох і більше підрозділах Університету;

2.5.6 Особливим видом спільних програм є програми подвійних дипломів, що передбачають видачу здобувачам вищої освіти, які успішно пройшли атестацію, дипломів двох партнерів-учасників реалізації спільної ОП.

2.6. Стандарти вищої освіти встановлюють такі вимоги до освітньої програми:

1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;

2) перелік компетентностей випускника;

- 3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 4) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- 5) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- 6) вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

2.7. Кожна ОП має гаранта освітньої програми.

2.8. Процес розроблення, реалізації, моніторингу та перегляду ОП документується в портфоліо освітньої програми – зібранні всіх матеріалів, напрацьованих робочою проектною групою. Перелік складових портфоліо визначається гарантом ОП.

Портфоліо містить:

- освітню програму та додатки до неї;
- навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти;
- відомості за формами, передбаченими відповідними додатками до Ліцензійних умов;
- інші документи, напрацьовані робочою проектною групою (довідки, аналітичні звіти, таблиці, опитувальні листи тощо).

2.9. Структура ОП.

До структури освітньої програми входять (додаток 1):

- профіль освітньої програми;
- перелік освітніх компонентів;
- структурно-логічна схема вивчення освітніх компонентів;
- форми атестації здобувачів вищої освіти;
- матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам ОП;
- матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам ОП;
- навчальний план;
- робочі програми навчальних дисциплін;
- навчально-методичне забезпечення (комплекси навчальних дисциплін);
- програми практик;
- документи і матеріали, що регулюють зміст і реалізацію освітнього процесу;
- оціночні засоби (комплекти тестів, комплексних завдань, розміщених на паперових та електронних носіях).

2.10. Характеристика складових ОП.

2.10.1 Профіль ОП визначає її характерні риси, місце в освітньому просторі, співвідношення з тематикою наукових досліджень.

2.10.1.1 Профіль ОП розробляється для полегшення розуміння ОП зацікавленими сторонами: вступниками на навчання, здобувачами вищої освіти, роботодавцями, дослідниками, викладачами, випускниками закладів вищої освіти, професіоналами, керівниками закладів вищої освіти, агенціям забезпечення якості, органам ліцензування й акредитації тощо.

2.10.1.2 Дані профілю ОП є частиною інформаційного пакету Університету, на основі якого формується додаток до диплома європейського зразка.

2.10.1.3 Профіль освітньої програми складається з таких елементів:

- титул;
- преамбула;
- перелік розробників;
- дата і номер протоколу засідання вченої ради університету щодо затвердження освітньої програми та наказу ректора про введення цієї програми в дію;
- інформація про врахування пропозицій зацікавлених сторін;
- загальна характеристика;
- повна назва Університету та структурного підрозділу;
- рівень вищої освіти;
- освітній ступінь, що присуджується;
- назва галузі знань;
- назва спеціальності;
- офіційна назва освітньої програми;
- орієнтація програми;
- тип диплома та обсяг програми;
- опис предметної сфери;
- основний фокус програми та спеціалізації;
- форми навчання;
- освітня кваліфікація, що присвоюється;
- кваліфікація в дипломі;
- особливості та відмінності ОП;
- акредитація;
- цикл/рівень вищої освіти;
- передумови;

- мова викладання;
- мета освітньої програми;
- працевлаштування та академічна права (придатність до працевлаштування, подальшого навчання);
- навчальне середовище (викладання, навчання, оцінювання);
- атестація здобувачів вищої освіти (форми атестації здобувачів вищої освіти, вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності));
- програмні компетентності (інтегральні, загальні, фахові);
- програмні результати навчання;
- ресурсне забезпечення реалізації програми: характеристика кадрового забезпечення; характеристика матеріально-технічного забезпечення; характеристика навчально-методичного забезпечення, характеристика інформаційного забезпечення;
- основні компоненти ОП;
- академічна мобільність;
- навчання іноземних здобувачів вищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти: принципи та процедури забезпечення якості освіти; моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми; публічність інформації про освітню програму; запобігання та виявлення академічного плагіату;
- вимоги професійних стандартів (у разі їхньої наявності – повна назва професійного стандарту).

2.10.2 Перелік освітніх компонентів (у тому числі перелік навчальних дисциплін) відображає розподіл ОП на окремі освітні компоненти та логічну послідовність їхнього вивчення, які можуть складатися з одного або кількох модулів, інших типів складових навчальної дисципліни, навчальної та виробничої практики, дослідницьких проектів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів. Перелік включає назви навчальних дисциплін, практик, курсових і кваліфікаційних робіт та їхній обсяг у кредитах ЄКТС з розподілом за навчальними семестрами.

2.10.3 Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОП є віддзеркалення структурно-логічних зв'язків між змістом ОП (переліком освітніх компонентів) і запланованими програмними компетентностями.

2.10.4 Графік освітнього процесу встановлюється на підставі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми. За кожною спеціальністю Університетом розробляється графік освітнього процесу та навчальний план, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їхній обсяг, форми поточного і підсумкового контролю.

2.10.4.1 Графік освітнього процесу за денною формою навчання розробляється із врахуванням того, що навчальний рік в Університеті розпочинається як правило з вересня і може бути скорегованим згідно Умов прийому на навчання до ЗВО України і включає осінній та весняний семестри, зимову та літню екзаменаційні сесії, практичне навчання, канікули.

Графік освітнього процесу на навчальний рік для студентів денної форми навчання за освітніми програмами підготовки бакалаврів та магістрів встановлюється упродовж:

- осіннього семестру – 18 тижнів (окрім випускового магістерського курсу);
- весняного семестру – 17/18 тижнів;
- зимової екзаменаційних сесій – 2 тижні й літньої – 2/3 тижні (на підготовку до кожного екзамену передбачається не менше ніж 3 дні);
- практичного навчання (навчальні та виробничі практики) (тривалість семестрів і дата початку теоретичних (аудиторних) занять можуть бути змінені у випадку проведення навчальних і виробничих практик з відривом від занять);
- канікули (окрім випускового курсу) – не менше ніж 8 тижнів.

Графік освітнього процесу на навчальний рік для аспірантів денної форми навчання за освітніми програмами підготовки докторів філософії (освітня складова, яка триває 2,5 роки) встановлюється упродовж:

- осіннього та весняного семестрі – 13 тижнів;
- зимової й літньої екзаменаційних сесій – 2-3 тижні (на підготовку до кожного екзамену передбачається не менше ніж 3 дні);
- практичного навчання (аспірантської практики) – 3 тижні;
- канікули – не менше ніж 8 тижнів.

2.10.4.2 Тривалість екзаменаційних сесій за заочною формою навчання:

- до 30 календарних днів на рік – для студентів бакалавріату 1-2 курсів;
- до 40 календарних днів на рік – для студентів бакалавріату 3-4 курсів (1-2 курсів для скороченого терміну навчання) та студентів магістратури 1-2 курсів;
- до 30 календарних днів на рік – для аспірантів 1-2 курсів.

2.10.4.3 У графіку освітнього процесу час на виконання курсових робіт (проектів) не планується. Кількість курсових робіт (проектів) – 1 на семестр (рекомендовано – 1 на навчальний рік).

2.10.4.4 Студентам 1-го курсу навчання курсові роботи (проекти) не плануються, у випусковому семестрі вони можуть плануватися лише за умови відсутності в навчальному плані випускної кваліфікаційної роботи бакалавра (магістерської роботи).

2.10.4.5 Курсова робота (проект), що має міждисциплінарний характер, може виділятися окремою позицією в навчальному плані (орієнтований обсяг – 3 кредити ЄКТС) та враховуватися в число дисциплін на навчальний рік.

2.10.4.6 Вивчення всіх навчальних дисциплін завершується складанням екзамену або заліку. Сумарна кількість екзаменів за семестр не може перевищувати п'ять.

2.10.4.7 Для проведення атестації у формі кваліфікаційного екзамену або захисту кваліфікаційної роботи випускників першого (бакалаврського), другого (магістерського) рівнів вищої освіти у графіку освітнього процесу призначається 1-2 тиждень. Для виконання наукової складової ОНП підготовки докторів філософії передбачено виконання та захист дисертаційного дослідження у разовій спеціалізованій вченій раді Університету відповідно до Положення про аспірантуру Університету.

2.10.5 Навчальний план.

На підставі освітньо-професійної програми за кожною спеціальністю в Університеті розробляється навчальний план, який містить відомості про галузь знань, спеціальність і спеціалізацію (за наявністю), освітній або освітньо-науковий рівень, кваліфікацію, нормативний термін навчання, графік освітнього процесу, розділи теоретичної, практичної підготовки, блок обов'язкових навчальних дисциплін (навчальні курси, практики із вказаними кредитами ЄКТС і навчальними годинами), дані про кількість і форми семестрового контролю, атестації в екзаменаційній комісії, загальний бюджет навчального часу за весь нормативний термін навчання та його поділ на аудиторний навчальний час та час, відведений на самостійну роботу, а також поділ бюджету аудиторного навчального часу за окремими формами занять з кожної навчальної дисципліни та за весь термін навчання загалом.

2.10.5.1 Навчальний план розробляється на весь нормативний термін навчання робочими групами, до складу яких входять завідувачі, гарант ОП та провідні фахівці випускових кафедр. Розроблений навчальний план розглядається на засіданні випускової кафедри, вченій раді факультету, затверджується рішенням вченої ради університету.

2.10.5.2 Навчальний план за заочною формою навчання містить перелік дисциплін, аналогічний навчальному плану за денною формою навчання, але має меншу тривалість аудиторних занять за рахунок збільшення кількості самостійної роботи. Перелік дисциплін, їхній обсяг у кредитах ЄКТС, вид навчальних занять і форми підсумкового контролю повинні співпадати з планом денної форми. Відсоток скорочення обсягу аудиторних занять (порівняно з навчальним планом денної форми навчання) повинен бути пропорційним для всіх дисциплін навчального плану.

2.10.5.3 Аудиторне тижневе навантаження за денною формою та рівнями вищої освіти становить:

- на першому (бакалаврському) – до 24 год.;
- на другому (магістерському) – до 22 год.;
- на третьому (освітньо-науковому), освітня складова – 5-9 год.

2.10.5.4 Розподіл дисциплін у навчальних планах. У навчальних планах підготовки фахівців обсяги навчальних дисциплін розподіляються так: обов'язкові, вибіркові. Обов'язкові дисципліни – 75% загального обсягу навчального навантаження студента (їхній перелік, обсяги та форми атестації визначаються стандартами вищої освіти, вимогами МОН України у межах відповідної спеціальності та включаються у навчальний план підготовки фахівців у повному обсязі). Дисципліни за вибором студентів – 25% загального обсягу навчального навантаження студентів (їхній перелік, форми вивчення (аудиторна чи самостійна) та атестації визначаються робочими групами, сформованими за наказом ректора Університету, погоджуються вченими радами факультетів, рекомендуються методичною радою університету, затверджуються вченою радою університету. Вони включаються до робочого навчального плану підготовки фахівців залежно від вибору студентів).

Такі дисципліни вивчаються студентами за освітніми програмами підготовки:

- бакалаврів – упродовж 1-4 курсів;
- магістрів – впродовж 1-2 року навчання;
- докторів філософії – впродовж 1-3 року навчання;

2.10.5.5 Формування переліку вибірових дисциплін. Робочі групи з розроблення переліку дисциплін за вибором студентів аналізують вхідну інформацію та забезпечення кафедр щодо можливості організації освітнього процесу високої якості.

Вхідною інформацією для формування переліку вибірових дисциплін є:

- аналіз стратегічних планів розвитку університет, педагогічної освіти та визначення майбутніх потреб галузі;
- інформація від підприємств, організацій та установ-роботодавців щодо їхніх поточних та перспективних потреб;
- відгуки випускників факультету щодо відповідності навчального плану спеціальності потребам виробничої сфери;
- результати анкетування студентів університету.

Основними критеріями забезпечення кафедри, що спроможна забезпечити високу якість викладання вибірової дисципліни, є:

- кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання науково-педагогічного працівника, досвід викладання дисципліни, досвід професійної діяльності, особистий рейтинг);
- навчально-методичне забезпечення (навчально-методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації);
- матеріально-технічна база (лабораторне забезпечення, бази практичного навчання тощо);
- інформаційне забезпечення;

- відгуки студентів про якість викладання дисциплін на кафедрах;
- результати підсумкового контролю знань студентів.

На підставі аналізу зазначеної вище інформації кафедри формують переліки вибіркового дисциплін та реалізують процедуру їхнього вибору відповідно до Положення про організацію освітнього процесу Університету.

2.10.5.6 Для конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, який схвалюється вченою радою факультету та затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.

2.10.5.7 На основі робочого навчального плану у визначеному університетом порядку розробляються та затверджуються індивідуальні навчальні плани студентів, що мають містити, у тому числі, обрані здобувачами вищої освіти навчальні дисципліни.

2.10.6 Навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін складається з навчально-методичних комплексів дисциплін, у т.ч. робочих програм навчальних дисциплін, програм навчальних практик, електронних навчальних курсів, підручників та навчальних посібників, у т.ч.:

- методичні рекомендації щодо виконання курсових робіт (проектів), проходження виробничих та навчальних практик;
- методичні рекомендації до підготовки випускної дипломної (кваліфікаційної) роботи;
- правила оформлення й критерії оцінювання різних видів навчальних і контрольних робіт;
- види та форми атестації здобувачів вищої освіти, що дозволяють встановити відповідність засвоєних ними рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей – вимогам стандартів вищої освіти. Навчально-методичне забезпечення розробляється для всіх дисциплін, передбачених навчальним планом, затверджується, оновлюється і оприлюднюється згідно з чинними нормативними актами Університету в цій сфері.

2.10.7 Документи, що регулюють зміст і реалізацію освітнього процесу:

- «Положення про організацію освітнього процесу в Університеті»;
- «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті»;
- «Положення про академічну доброчесність»;
- «Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін в Університеті»;
- «Положення про організацію практичної підготовки в Університеті»;
- «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти Університету» ;
- «Положення про атестацію здобувачів вищої освіти в Університеті»;
- «Положення про аспірантуру та докторантуру Університету»;

- «Положення про педагогічну практику здобувачів освіти ступеня доктора філософії Університету»;

- інші нормативні, навчально-методичні документи Університету, що регулюють зміст і реалізацію освітнього процесу.

2.10.8 Кадрове забезпечення ОП. Цей розділ містить відомості про науково-педагогічних працівників, які беруть участь в реалізації ОП. Відомості можуть надаватися у вигляді аналітичних матеріалів. Також зазначаються відомості про провідних вітчизняних і зарубіжних вчених, фахівців-практиків зі сфери виробництва й науки, які залучаються до реалізації конкретної ОП.

2.10.9 Матеріально-технічні та фінансові умови реалізації ОП. У цьому розділі наводяться відомості про матеріально-технічні умови й фінансові питання реалізації ОП, включаючи наявність спеціалізованих лабораторій і кабінетів, складного обладнання, можливості та особливості проживання в гуртожитку.

2.10.10 Зв'язки з роботодавцями та професійними асоціаціями. У цьому розділі наводяться відомості про потенційних роботодавців, їхню участь у проектуванні й реалізації ОП.

2.10.11 Гарантії якості ОП. У цьому розділі наводиться інформація про оцінку якості освітніх послуг ОП: наявність акредитації ОП, наявні сертифікати і експертні висновки за підсумками експертизи якості.

3. ОБСЯГИ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ТА ТРИВАЛІСТЬ НАВЧАННЯ

3.1. Здобуття вищої освіти на кожному рівні передбачає успішне виконання особою відповідної освітньої (освітньо-професійної чи освітньо-наукової) програми, що є підставою для присудження відповідного ступеня вищої освіти.

3.2. Молодший бакалавр – це освітній або освітньо-професійний ступінь, що здобувається на початковому рівні (короткому циклі) вищої освіти і присуджується Університетом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти ОП, обсяг якої становить 120 кредитів ЄКТС. Для здобуття освітнього ступеня молодшого бакалавра на основі фахової передвищої освіти Університет має право визнати та перерахувати кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначається стандартом вищої освіти.

Особа має право здобувати ступінь молодшого бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти.

3.3. Бакалавр – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується Університетом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти ОПП, обсяг якої становить 180-240 кредитів ЄКТС. Для здобуття освітнього ступеня бакалавра на основі освітнього ступеня молодшого бакалавра або на основі фахової передвищої освіти Університет має право визнати та перерахувати кредити ЄКТС, максимальний обсяг яких визначається стандартом вищої освіти.

Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності в неї повної загальної середньої освіти.

3.4. Магістр – це освітній ступінь, що здобувається на другому рівні вищої освіти та присуджується Університетом у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної ОП. Ступінь магістра здобувається за ОПП. Обсяг ОПП підготовки магістра становить 90-120 кредитів ЄКТС, обсяг ОНП – 120 кредитів ЄКТС. Освітньо-наукова програма магістра обов'язково включає дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 30 відсотків.

3.5. Доктор філософії – це освітній і водночас науковий ступінь, що здобувається на третьому вищої освіти на основі ступеня магістра. Ступінь доктора філософії присуджується разовою спеціалізованою вченою радою Університету за результатами успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної ОНП та публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі. Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки. Обсяг освітньої складової ОНП підготовки доктора філософії становить 40 кредитів ЄКТС.

3.6. Тривалість навчання за освітніми програмами підготовки складає:

3.6.1 молодших бакалаврів: за денною, заочною формою навчання – 2 р. 5 міс.;

3.6.2 бакалаврів:

- за денною, заочною формою навчання – 3 р. 10 міс.,

- за скороченою програмою – 1 рік 10 міс. / 2 р. 10 міс.;

3.6.3 магістрів:

- за денною, заочною формою навчання за освітньо-професійною програмою – 1 р. 4 міс. (нормативний термін навчання) / 1 р. 10 міс. (ненормативний термін навчання для тих ОПП, які збільшують термін навчання для здобувачів вищої освіти, які вступали на навчання на умовах перехресного вступу для забезпечення базової підготовки зі спеціальності),

3.6.4 докторів філософії:

- за денною, заочною формою навчання за освітньо-науковою програмою – 4 роки.

3.7. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин, навантаження одного навчального року за денною формою навчання – 60 кредитів ЄКТС.

4. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Розроблення освітньої програми. Нова ОП розробляється на основі стандартів освітньої діяльності та стандартів вищої освіти з урахуванням вимог

професійних стандартів у відповідній професійній області (за їхньої наявності). Розроблення нової ОП містить такі етапи:

- I етап – формування робочої проектної групи під керівництвом гаранта освітньої програми та її затвердження наказом ректора Університету;
- II етап – аналіз актуальності ОП та оцінювання достатності наявних ресурсів;
- III етап – визначення профілю ОП;
- IV етап – визначення змісту ОП та розроблення навчального плану;
- V етап – розроблення системи оцінювання якості ОП з метою її удосконалення.

4.2. I етап. Формування проектної групи під керівництвом гаранта ОП та її затвердження наказом ректора Університету.

4.2.1 Нова ОП розробляється за ініціативою випускових кафедр за наказом ректора Університету.

4.2.1 Розробці нової ОП передуює порівняльний аналіз її ініціаторів аналогічних спрямувань, що діють в провідних вітчизняних та закордонних закладах вищої освіти – їх тривалості, переліку навчальних дисциплін, рівня викладання тощо.

4.2.2 Розроблення, моніторинг та перегляд кожної ОП здійснюється робочою проектною групою.

4.2.2.1 Робоча проектна група формується окремо за кожною ОП, реалізованої в межах спеціальності на певному рівні вищої освіти та у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою з числа педагогічних та/або науково-педагогічних працівників, які відповідальні за започаткування або провадження освітньої діяльності за ОП і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним [Ліцензійними умовами](#) на період її розроблення, моніторингу, перегляду, проведення процедур зовнішнього оцінювання (ліцензування, акредитація), самооцінювання або інших необхідних процедур.

4.2.2.2 Склад проектної групи ОП затверджується наказом ректора Університету за поданням декана відповідного факультету на підставі пропозицій випускової кафедри.

4.2.2.3 При цьому мають бути дотримані ліцензійні умови щодо наявності у складі робочої проектної групи:

– для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти – не менше трьох осіб, що мають освітню та/або професійну кваліфікацію, відповідну освітній програмі, науковий ступінь та/або вчене звання та працюють в Університеті за основним місцем роботи;

– для другого (магістерського) рівня вищої освіти – не менше трьох осіб, що мають освітню та/або професійну кваліфікацію, відповідну освітній програмі, науковий ступінь та/або вчене звання та працюють в Університеті за основним місцем роботи, із них – один доктор наук або професор.

– для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – не менше трьох осіб, що мають освітню та/або професійну кваліфікацію, відповідну освітній програмі, науковий ступінь та/або вчене звання та працюють в Університеті за основним місцем роботи, із них – два доктора наук для здійснення керівництва науковою складовою ОНП.

4.2.2.4 З метою забезпечення участі в розробці, моніторингу та перегляду ОП зацікавлених сторін рекомендується включати до складу проектної групи їх представників (стейкхолдерів – роботодавців, студентів, випускників Університету, професіоналів тощо) або залучати стейкхолдерів до діяльності проектної групи в інший спосіб.

4.2.2.5 Очолює робочу проектну групу її керівник – гарант ОП – науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка працює в Університеті за основним місцем роботи, має освітню та/або професійну кваліфікацію, відповідну освітній програмі, науковий ступінь (однаковий за змістом спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації), стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менше як 10 років для освітньо-наукового ступеня доктор філософії і ступеня магістр та 5 років для освітніх ступенів бакалавра і молодшого бакалавра. Гарант освітньої програми не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими освітніми програмами, за винятком керівництва освітніх програм за різними рівнями вищої освіти в межах однієї спеціальності Університету. Гарант освітньої програми призначається наказом ректора Університету, несе відповідальність за реалізацію цієї освітньої програми. Дострокове припинення роботи й призначення нового гаранта ОП і членів робочої проектної групи здійснюється на підставі наказу ректора Університету.

4.2.2.6 При розробці міждисциплінарної або спільної ОП створюється проектна група, до складу якої входять представники всіх учасників-партнерів, які беруть участь в реалізації нової спільної ОП. У цьому випадку робоча проектна група повинна забезпечити облік вимог усіх сторін, які будуть забезпечувати її реалізацію, у тій мірі, в якій кожна зі сторін забезпечує внесок у ОП. При розробленні програми подвійних дипломів слід враховувати не тільки змістовну відповідність навчальних планів, але й вимоги щодо обсягу окремих компонентів ОП, поточного та підсумкового контролю, атестації й планованих освітніх результатів, які передбачає кожен з учасників-партнерів, що видає документи про освіту та кваліфікацію.

4.2.2.7 Робоча проектна група виконує такі завдання:

- обирає вид ОП;
- встановлює актуальність ОП;
- формує профіль програми;
- визначає форми навчання та організації освітнього процесу;
- визначає освітні компоненти;

- розробляє навчальний план та інші нормативні документи, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною ОП з врахуванням законодавчих та нормативних вимог Університету;

- дає завдання випусковим та іншим кафедрам Університету на розроблення навчально-методичного забезпечення ОП;

- здійснює аналіз відповідності ОП [Ліцензійним умовам](#);

- узагальнює пропозиції та формують рекомендації з вдосконалення існуючої ОП та відповідного навчального плану;

- бере участь у моніторингу ОП (узагальнюють пропозиції та рекомендації, здійснюють само обстеження та само оцінювання) та періодичному перегляду ОП, розроблені проєктів ОП та їхнього громадського обговорення;

- спільно з відділом забезпечення якості та цифрового супроводу освіти забезпечує внесення відомостей щодо ОП (групу забезпечення ОП та групу забезпечення освітнього процесу ОП) до ЄДЕБО, оприлюднення проєктів та чинних ОП на сайті Університету;

- здійснює контроль за реалізацією ОП науково-педагогічними працівниками та кафедрами Університету.

4.2.2.8 За запитом робочої проєктної групи відповідні служби Університету зобов'язані надати у визначений гарантом ОП строк відомості, необхідні для розроблення ОП.

4.2.2.9 Координацію діяльності усіх робочих проєктних груп Університету здійснює завідувач відділу забезпечення якості та цифрового супроводу освіти разом із проректором з науково-педагогічної роботи.

4.3. II етап. Аналіз актуальності ОП та оцінювання достатності наявних ресурсів.

4.3.1 Здійснення аналізу та визначення актуальності ОП, суспільної потреби в ОП, її потенціалі – шляхом консультацій із зацікавленими сторонами (здобувачами вищої освіти, випускниками Університету, роботодавцями, науковою спільнотою, професіоналами тощо), з'ясування виконання основних умов її запровадження.

4.3.2 Робоча проєктна група проводить аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОП, аналіз ринку праці, на який орієнтована нова ОП, можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників.

4.3.3 Для забезпечення постійного зв'язку з зацікавленими сторонами Університетом можуть формуватися експертні ради (дорадчі органи), за відповідними спеціальностями, до яких можуть входити представники зацікавлених сторін.

4.3.4 Робоча проєктна група, виходячи з прогнозованої структури ОП, з врахуванням [Ліцензійних умов](#), за результатами консультацій з профільними службами Університету здійснює попередню загальну оцінку достатності наявних

ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних тощо) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

4.4. III етап. Визначення профілю ОП.

4.4.1 Профіль програми складається робочою проєктною групою як короткий документ, створений для представлення в усталеній формі загальної інформації про ОП. Визначення профілю полягає у визначенні мети ОП, інтегральної, загальних та фахових програмних компетентностей, які повинні бути досягнуті в результаті навчання, кінцевих (програмних) результатів навчання з урахуванням положень [Національної рамки кваліфікацій](#), вимог [Стандартів вищої освіти](#) та встановлення необхідного обсягу ОП у кредитах ЄКТС.

Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до [Національної рамки кваліфікацій](#) і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями.

[Стандартів вищої освіти](#) визначає такі вимоги до освітньої програми:

- 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- 2) вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, та результатів їх навчання;
- 3) перелік обов'язкових компетентностей випускника;
- 4) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 5) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- 6) вимоги до створення освітніх програм підготовки за галуззю знань, двома галузями знань або групою спеціальностей (у стандартах рівня молодшого бакалавра), міждисциплінарних освітньо-наукових програм (у стандартах магістра та доктора філософії);
- 7) вимоги професійних стандартів (за їх наявності).

[Стандартів вищої освіти](#) спеціальностей, необхідних для доступу до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання, можуть містити додаткові вимоги до правил прийому, структури освітньої програми, змісту освіти, організації освітнього процесу та атестації випускників. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти для відповідних освітніх програм формується у термінах програмних результатів навчання.

[Стандартів вищої освіти](#) за кожною спеціальністю розробляє центральний орган виконавчої влади у сфері освіти і науки з урахуванням пропозицій галузевих державних органів, що забезпечують формування і реалізують державну політику у відповідних сферах, галузевих об'єднань організацій роботодавців і затверджує їх за погодженням з Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

4.4.2 Для формулювання програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників ринку праці в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця.

4.4.3 Програмні компетентності (описані за видами: інтегральні, загальні, фахові) – загалом від 10 до 15 найважливіших компетентностей, визначають специфіку ОП. Компетентності випускника віддзеркалюють погляд роботодавця (замовника) на освітню та професійну підготовку потенційного працівника.

4.4.3.1 Основою для формулювання програмних компетентностей ОП є перелік компетентностей стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома (не більше 2-3) компетентностями, що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

4.4.3.2 Інтегральні та загальні компетентності визначені [Національною рамкою кваліфікацій](#). Кваліфікації вищої освіти відповідають:

молодший бакалавр – 5 рівню Національної рамки кваліфікацій та короткому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти;

бакалавр – 6 рівню Національної рамки кваліфікацій та першому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти;

магістр – 7 рівню Національної рамки кваліфікацій та другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти;

доктор філософії, доктор мистецтва – 8 рівню Національної рамки кваліфікацій та третьому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти;

доктор наук – 8 рівню Національної рамки кваліфікацій.

4.4.3.3 Фахові (спеціальні, предметні) компетентності залежать від предметної галузі, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю. Ці компетентності, як правило, мають трикомпонентну структуру (в предметній області): когнітивний складник (знання, розуміння, когнітивні уміння та навички, здатності), діяльнісний складник (практичні уміння та навички, здатності), особистісний (мотивація, рефлексія, способи мислення, погляди, цінності й інші особистих якостей, здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, готовність і здатність провадити професійну діяльність тощо). Набір фахових компетентностей має відповідати визначеному рівню ОП.

4.4.4 Програмні результати навчання – узгоджений набір 15-25 тверджень, які зазначають, що здобувач вищої освіти має знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчання за ОП.

4.4.4.1 Набір програмних результатів навчання є однаковим для всіх здобувачів вищої освіти за ОП певного рівня.

4.4.4.2 Перелік програмних результатів навчання має корелюватися з визначеним переліком загальних і фахових (спеціальних, предметних) компетентностей.

4.4.5 Результати навчання мають відповідати таким критеріям:

- корисність – мають сприйматися як такі, що відповідають рівню вищої освіти та вимогам/очікуванням громадянського суспільства та держави, релевантність відповідним програмним компетентностям;

- конкретність – забезпечувати достатній рівень деталізації, бути чіткими і однозначними, написаними зрозумілою мовою, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача вищої освіти;

- стандартизованість – визначати стандартні вимоги, яким повинен відповідати здобувач вищої освіти;

- відповідність – відповідати кваліфікаційним вимогам, бути взаємозв'язаними із освітніми рівнями та кваліфікаційними рівнями Національної рамки кваліфікацій (далі – НРК);

- об'єктивність – об'єктивна оцінка наявних ресурсів, можливостей, необхідних для їх досягнення мети;

- діагностичність – повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення та визначати вимоги до присудження кредитів ЄКТС;

- вимірюваність – має існувати спосіб та шкала для вимірювання ступеня досягнення результату прямими або непрямими методами.

4.4.6 Порядок формулювання результатів навчання:

- визначити, якій сфері (спеціальній чи загальній, предметній області, особливим навичкам тощо) та кваліфікаційному рівню НРК має відповідати результат навчання;

- зазначити тип результату навчання (знання, навички, здатності, інші компетентності);

- визначити активне дієслово відповідного рівня;

- зазначити предмет вивчення або предмет дії (іменник, що слідує за дієсловом);

- за необхідності навести умови/обмеження, за яких слід демонструвати результат навчання;

- перевірити результат навчання відповідності вище зазначеним критеріям та визначити засіб оцінювання його досягнення.

4.4.7 При розробленні програмних результатів навчання варто врахувати, що:

- результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення освітньої програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо);

- повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості ОП; якщо серед них є результати, характерні також і для інших ОП, їх доцільно виділити окремо. Формулюванню програмних результатів супроводжує вироблення чітких критеріїв оцінювання сформульованого результату.

4.4.8 Кореляція результатів навчання програмним компетентностям перевіряється за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання за ОП.

4.5. IV етап. Визначення змісту ОП та розроблення навчального плану. Університет на підставі відповідної ОП розробляє навчальний план, що визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, їх логічну послідовність, форми організації освітнього процесу, види та обсяг навчальних занять, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю, що забезпечують досягнення здобувачем відповідного ступеня вищої освіти програмних результатів навчання.

На основі навчального плану у визначеному Університетом порядку для кожного здобувача вищої освіти розробляються та затверджуються індивідуальні навчальні плани на кожний навчальний рік. Індивідуальний навчальний план формується за результатами особистого вибору здобувачем вищої освіти дисциплін в обсязі, не меншому за встановлений ЗУ [«Про вищу освіту»](#), з урахуванням вимог ОП щодо вивчення її обов'язкових компонентів. Індивідуальний навчальний план є обов'язковим для виконання здобувачем вищої освіти.

4.5.1 Визначення змісту освітньої програми охоплює такі етапи:

1) складання переліку освітніх компонентів ОП:

- визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного освітнього компоненту;

- визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;

- перевірка охоплення загальних та фахових компетентностей.

2) обрання освітніх компонентів і розроблення структурно-логічної схеми ОП;

3) обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;

4) розроблення програм навчальних дисциплін.

4.5.2 На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання робоча проектна група:

- визначає загальний бюджет часу – обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;

- здійснює структурування результатів навчання на основі освітніх компонентів (змістової навчальної складової ОП як автономної, офіційно структурованого навчального досвіду, що повинен мати послідовний чіткий набір результатів навчання, визначені види навчальної діяльності згідно з часом, виділеним в рамках освітньої програми, та відповідні критерії оцінювання), представлених у навчальних дисциплінах, модулях або інших складових навчальних дисциплін, практик, курсових робіт (проектів), лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів) та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів.

4.5.3 При призначенні кредитів ЄКТС освітнім компонентам ОП слід віддавати перевагу стандартизованому підходу, коли обсяг кожного компонента є стандартним на відміну від індивідуального підходу, коли обсяг кредитів ЄКТС для освітнього компоненту є довільним і залежить від переліку та складності результатів навчання, опису прогнозованої навчальної діяльності, оцінки навантаження, обговорення викладацьким складом.

4.5.4 Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінки навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання.

4.5.5 Мінімальна кількість кредитів ЄКТС для освітнього компоненту складає 3 кредити ЄКТС. Кількість освітніх компонентів на навчальний рік – не більше 16. Робочій проектній групі слід запобігати надмірній фрагментації освітніх компонентів.

4.5.6 Визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного освітнього компоненту. Виходячи з програмних компетентностей та програмних результатів навчання, робоча проектна група має сформулювати результати навчання, які повинні бути досягнуті в межах кожного освітнього компонента.

4.5.7 Визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання. Робоча проектна група має погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання.

4.5.8 Перевірка охоплення загальних та фахових компетентностей. Робоча проектна група має перевірити наявні загальні та фахові компетентності, а також перевірити, чи всі програмні ключові загальні та фахові компетентності охоплюються модулями/одинацями освітньої програми.

4.5.9 Робоча проектна група має провести тест щодо узгодження результатів навчання та програмних компетентностей:

- узгодження програмних результатів навчання з [Національною рамкою кваліфікацій](#);
- узгодження програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти;
- узгодження результатів вивчення навчальної дисципліни з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам ОП);
- узгодження дисциплінарних результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам ОП);
- узгодження методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання;
- узгодження методів оцінювання відповідно з дисциплінарними та програмними результатами навчання.

4.5.10 Обрання освітніх технологій та розроблення навчального плану. Внесення проектною групою узгоджених результатів навчання до ОП та відповідних навчальних дисциплін – до навчальних планів підготовки фахівців є обов'язковим. Відповідно до профілю освітньої програми та переліку її освітніх компонентів робоча проектна група розробляє навчальний план ОП. При цьому слід враховувати, що обсяг аудиторної роботи здобувачів вищої освіти встановлюється не менше 1/3 і не більше 1/2 від загального обсягу освітнього компоненту, решта обсягу призначається для їхньої самостійної роботи. Органи студентського самоврядування можуть подавати пропозиції та зауваження щодо змісту навчальних планів.

4.5.11 При проектуванні кадрового забезпечення ОП робоча проектна група має узгодити свої пропозиції щодо складу науково-педагогічних працівників для викладання дисциплін, внесених у проект навчального плану, з кафедрами, на яких працюють такі науково-педагогічні працівники.

4.5.12 Розроблення програм навчальних дисциплін. Програми навчальних дисциплін за завданнями робочої проектної групи розробляються на кафедрах факультетів згідно з вимогами розроблених ОП.

4.5.12.1 Органи студентського самоврядування можуть надавати пропозиції та зауваження щодо змісту програм навчальних дисциплін.

4.5.12.2 Програма навчальної дисципліни розробляється на термін дії навчального плану, за необхідності до неї можуть вноситись зміни. З метою забезпечення цілісності освітнього матеріалу, забезпечення професійної спрямованості змісту навчання, попередження дублювання, врахування міждисциплінарних зв'язків програми навчальних дисциплін розглядаються методичною радою факультету.

4.5.12.3 На підставі робочої програми навчальної дисципліни на поточний навчальний рік на кафедрах розробляються навчально-методичне забезпечення.

4.6. V етап. Розроблення системи оцінювання якості ОП з метою її удосконалення.

4.6.1 Відповідальність за якість ОП несуть робоча проектна група, а також відповідна група забезпечення освітнього процесу. З метою контролю за якістю освітньої програми та їх вдосконалення проводяться різні процедури оцінювання та визнання якості ОП: зовнішні, внутрішні.

4.6.2 Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості ОП є:

- акредитація освітніх програм – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти. Документ про вищу освіту видається закладом вищої освіти лише за акредитованою відповідно до ЗУ «[Про вищу освіту](#)» ОП. У документі про вищу освіту зазначається найменування органу (органів) акредитації, а в додатку до документа про вищу освіту – інформація про видані ним (ними) відповідні акредитаційні сертифікати, рішення (п. 6 ст.7);

- сертифікація освітніх програм – процедура встановлення відповідності якісних характеристик освітніх програм певним стандартам якості організації, що сертифікує ОП;

- міжнародна експертиза освітніх програм – процедура оцінювання якості ОП визнаними і авторитетними міжнародними експертами в тій науково-освітній галузі, в якій реалізується така ОП.

4.6.3 Для всіх ОП рекомендується регулярно проводити оцінку підготовки фахівців і затребуваних компетентностей (результатів навчання) з точки зору роботодавців, а також затребуваних результатів навчання з точки зору випускників. Процедурою такої оцінки є опитування роботодавців та випускників (анкетування, інтерв'ювання, соціологічне дослідження тощо).

4.6.4 Внутрішній аудит освітньої програми – процедури перевірки якості різних елементів документального забезпечення освітніх програм з боку Університету. Предметами внутрішнього аудиту можуть бути готовність освітньої програми до процедур зовнішнього оцінювання; якість різних документів у рамках ОП (напр., програм навчальних дисциплін, робочих навчальних планів та індивідуальних навчальних планів, програм практик); наявність і повнота необхідної документації в рамках ОП тощо.

4.6.4 Основними процедурами внутрішньої оцінки якості ОП є самообстеження освітньої програми, яке може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості (акредитації будь-якого виду, міжнародної експертизи), так і з ініціативи гаранта ОП з метою планових процедур контролю якості.

4.6.4.1 Залежно від цілей проведення самообстеження визначаються процедури і терміни його проведення. Для проведення самообстеження ОП і підготовки звіту призначається комісія (у складі 3-5 осіб з числа науково-педагогічних працівників факультету, що реалізує ОП); можливим є залучення до проведення самообстеження ОП представників роботодавців, здобувачів вищої освіти, випускників.

4.6.4.2 Самообстеження може проводитися проектною групою за рішенням гаранта освітньої програми. Результати проведеного самообстеження оформлюються у формі звіту про результати самообстеження.

4.6.4.3 Звіт про результати самообстеження ОП готується членами комісії з самообстеження і узгоджується з усіма залученими до цієї процедури учасниками; звіт повинен містити висновки про якість ОП і пропозиції щодо її вдосконалення, включаючи, за необхідності, пропозиції щодо внесення змін до ОП, модернізації ОП і/або прийняттю інших управлінських рішень.

4.6.4.4 Звіт про результати самообстеження затверджуються на засіданні вченої ради факультету.

4.6.5 Адміністративні перевірки – процедури перевірки якості здійснення основних робочих процесів у рамках реалізації ОП з метою встановлення їх відповідності існуючим вимогам і нормам (діяльність проектною групи ОП,

реалізація окремих елементів (навчальних дисциплін, практик, проєктної діяльності) у рамках ОП, взаємодія окремих викладачів програми зі здобувачами вищої освіти, діяльність гаранта ОП тощо). Перевірки можуть проводитися в межах компетенції відділом забезпечення якості та цифрового супроводу освіти, навчально-методичним відділом, науковим відділом; гарантом ОП.

4.6.6 Внесення в ОП змін, що відносяться до компетенції вченої ради університету, затверджується на засіданні вченої ради університету на підставі рекомендацій, наданих гарантом освітньої програми.

5. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ, АКРЕДИТАЦІЇ ТА ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

5.1. Затвердження ОП

5.1.1 Всі нові ОП мають пройти єдиний порядок затвердження, що містить їх послідовний розгляд такими підрозділами:

- проєктною групою, позитивне рішення якої є підставою для передачі матеріалів на засідання випускової кафедри; проєктна група повинна здійснити перевірку збалансованості та реалістичності програми, зокрема перевірити, чи розроблена програма збалансована, чи кредити присвоєно раціонально, чи студенти здатні завершити окремі дисципліни та всю освітню програму, вклавшись у визначений час, перевірити повноту документального забезпечення ОП та відповідність освітньої програми Ліцензійним умовам. Позитивне рішення проєктної групи є підставою для передачі матеріалів на засідання випускової кафедри (спільне засідання випускових кафедр);

- випусковою кафедрою (спільним засіданням випускових кафедр), позитивне рішення якої (яких) є підставою для передачі матеріалів декану факультету;

- навчально-методичним відділом, який здійснює перевірку збалансованості та реалістичності програми, раціональності розподілу кредитів, повноту документального забезпечення та відповідність освітньої програми Ліцензійним умовам. Позитивне рішення є підставою для передачі матеріалів на розгляд вченої ради факультету та вченої ради університету;

- вченою радою факультету, позитивне рішення якої є підставою для розгляду ОП вченою радою університету;

- вченою радою університету.

5.1.2 Перелік документів, необхідних для відкриття освітньої програми, що подаються на засідання вченої ради університету:

- копія наказу ректора про затвердження складу проєктної групи;
- освітньо-професійна програма (додаток 1);
- графік освітнього процесу;
- навчальний план підготовки фахівців;

- протокол засідання вченої ради факультету;
- зовнішня рецензія провідного роботодавця галузі.

5.1.3 За результатами розгляду освітньої програми вчена рада університету може прийняти рішення про її затвердження, направлення на доопрацювання або про відмову у затвердженні.

5.1.4 Навчальний план підготовки фахівців з вищою освітою затверджується рішенням вченої ради університету і вводить в дію наказом ректора. Підпис ректора скріплюється печаткою Університету.

5.2. Відкриття ОП та набір здобувачів вищої освіти.

5.2.1 Набір здобувачів вищої освіти на навчання за ОП здійснюється приймальною комісією Університету централізовано, згідно з Правилами прийому до Університету.

5.2.2 Затверджена освітня програма може бути внесена до Правил прийому на навчання до Університету, на підставі цього за нею оголошується набір здобувачів вищої освіти на здійснення освітньої діяльності.

5.2.3 Якщо на освітню програму не здійснено набір здобувачів вищої освіти у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, то проектна група може в подальшому:

- відмовитися від її реалізації;
- провести удосконалення ОП з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг, надати матеріали удосконалення вченій раді університету.

У разі схвалення проведеного удосконалення вченою радою університету набір здобувачів вищої освіти на навчання за удосконаленою ОП здійснюється приймальною комісією університету в наступному календарному році.

5.3. Акредитація освітньої програми. Гарант ОП у визначений графіком Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти день завантажує до інформаційної системи НАЗЯВО заяву про акредитацію ОП та документи, що підтверджують відповідність ОП Стандартам вищої освіти за відповідною спеціальністю (за наявності): відомості про самооцінювання ОП, затвержені ОП (зі змінами) та навчальні плани (зі змінами), рецензії та відгуки стейкхолдерів.

Наказом Нацагентства призначається експертна група, яка проводить акредитаційну експертизу спроможності Університету провадити освітню діяльність за даною ОП згідно до узгодженої Програми роботи експертної групи, складає експертний висновок та подає його на розгляд відповідної галузевої експертної ради. Представником Університету, з яким співпрацюють експерти щодо інформації, зазначеної у Відомостях про самооцінювання освітньої програми, як правило, є її гарант.

Рішення щодо акредитації освітньої програми приймається на підставі експертного висновку відповідної галузевої експертної ради, який представляє голова цієї експертної ради.

Остаточне рішення про акредитацію чи відмову в акредитації відповідної ОП приймається на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Гарант ОП (або представник Університету) має право взяти участь у засіданнях ГЕР та НАЗЯВО для надання відповідей та відстоювання інтересів закладу освіти під час спірних питань щодо акредитації.

Протягом двох місяців з дня подання заяви Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти за результатами акредитаційної експертизи приймає рішення про акредитацію чи відмову в акредитації відповідної освітньої програми.

Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про акредитацію освітньої програми Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти видає Університету (розміщує на своєму сайті) відповідний сертифікат.

У сертифікаті про акредитацію ОП зазначаються:

- 1) найменування, адреса, ідентифікаційний код закладу вищої освіти;
- 2) назва освітньої програми, тип (ОПП / ОНП), спеціальність і рівень вищої освіти, за якими акредитована освітня програма;
- 3) номер, дата видачі та строк дії сертифіката.

Сертифікат про акредитацію вперше видається за кожною акредитованою освітньою програмою строком на п'ять років, а при другій та наступних акредитаціях – строком на 10 років. Інформація про видачу сертифіката вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти.

Форма сертифіката про акредитацію, порядок його оформлення, переоформлення, видачі, зберігання та обліку затверджуються Кабінетом Міністрів України. Сертифікат підтверджує відповідність освітньої програми за певною спеціальністю та рівнем вищої освіти стандартам вищої освіти і дає право на видачу документа про вищу освіту державного зразка за акредитованою освітньою програмою. В Україні визнаються сертифікати про акредитацію освітніх програм, виданих іноземними акредитаційними агентствами чи агентствами забезпечення якості вищої освіти, перелік яких затверджується Кабінетом Міністрів України.

5.4. Закриття ОП.

5.4.1 Освітня програма може бути вилучена з переліку ОП, що реалізуються в Університеті, за таких умов:

- з ініціативи факультету та випускової кафедри (кафедр), при їх відмові від реалізації ОП;

- з ініціативи Університету (за поданням приймальної комісії), у разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання за ОП протягом 2 років;

- у разі переформатування ОП (у цьому разі освітня програма розробляється і проходить затвердження як нова, а за тими освітніми програмами, що реалізувалися до переформатування, припиняється набір здобувачів вищої освіти на навчання.

Після завершення навчання здобувачів вищої освіти на останньому курсі (році) освітня програма вилучається з переліку ОП, що реалізуються в Університеті;

- з ініціативи Університету (за поданням навчально-методичного відділу), якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішньої або внутрішньої оцінки якості освітньої програми отримано висновки про її низьку якість.

5.4.2 Рішення про вилучення освітньої програми з числа ОП, що реалізуються в Університеті, приймає вчена рада університету.

5.5. Відомості про освітні програми розміщуються на веб-сайті Університету на відповідних сторінках кафедр.

5.6. Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про освітню програму на сайті Університеті є декан факультету, завідувачі випускових кафедр, гарант ОП.

5.7. Інформація про ОП вноситься відповідальною особою випускової кафедри до ЄДБО в електронному вигляді.

6. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

6.1. Порядок реалізації освітньої програми визначається Положенням про організацію освітнього процесу Університету. Для планування освітнього процесу на кожний навчальний рік деканатом факультету, разом із випусковою кафедрою (-ми) складається робочий навчальний план за кожною ОП.

У робочому навчальному плані обумовлюються щорічні особливості організації освітнього процесу для кожної ОП та зміст варіативної частини (блоку дисциплін за вільним вибором здобувачів вищої освіти).

6.2. Управління освітньою програмою здійснюється на адміністративному та академічному рівнях.

6.2.1 Адміністративне управління ОП здійснює деканат відповідного факультету, на якому вона реалізується. У разі, якщо ОП реалізується більш ніж одним факультетом, адміністративне управління закріплюється за одним з них.

6.2.2 До функцій адміністративного управління ОП відносяться:

- організація та управління матеріально-технічним і інфраструктурним забезпеченням;
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів факультету;
- профорієнтаційна робота з потенційними вступниками;
- взаємодія з випускниками, роботодавцями, професіоналами тощо;
- рекомендації щодо складу екзаменаційних комісій;
- координація забезпечення якості освітньої програми, що реалізується на факультеті;

- організація проведення самообстеження освітньої програми.

6.2.3 Академічне управління освітньою програмою здійснює гарант ОП.

6.2.4 Завданнями академічного управління ОП є:

1) організація колегіального розроблення освітньої програми (профілю, навчальних планів, матриць відповідностей, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу, включаючи програми навчальних дисциплін (модулів), науково-дослідних семінарів, практик, підсумкового контролю, атестації тощо, оціночних засобів);

2) здійснення контролю за якістю роботи науково-педагогічних працівників, які забезпечують реалізацію ОП;

3) аналіз і впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти у зміст і технологію реалізації ОП;

4) взаємодія з науковим відділом Університету з питань дослідницької роботи, здобувачів вищої освіти;

5) взаємодія з роботодавцями та випускниками для уточнення вимог до компетентностей випускника і оцінки обраних технологій реалізації ОП і якості підготовки фахівців;

6) підготовка освітньої програми до процедур оцінки якості (включаючи акредитацію, сертифікацію, експертизу).

6.3. Моніторинг освітньої програми здійснюється з метою визначення, чи є призначення кредитів, означені результати навчання та розраховане навчальне навантаження досяжними, реалістичними та адекватними.

6.3.1 Моніторинг здійснюється, як правило, робочою проєктною групою.

До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: науково-педагогічні працівники, професіонали-практики, здобувачі вищої освіти. Суттєвим елементом для перевірки та перегляду призначення кредитів є зворотний зв'язок із зацікавленими сторонами.

6.3.2 Робоча проєктна група має інформувати здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників про мету моніторингу та спосіб його здійснення, щоб забезпечити точність та високий відсоток наданих відповідей.

6.3.3 Моніторинг може проводитися у різний спосіб – анкетування, опитування, інтерв'ювання (у тому числі здобувачів вищої освіти та випускників з метою аналізу їх власного досвіду), моніторинг досягнутих результатів, оцінювання ОП на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх програм тощо. Мають бути використані також дані про час завершення та результати оцінювання програм та їх компонентів. Систему обов'язкових методів і засобів моніторингу визначає методична рада університету за поданням робочих проєктних груп.

6.3.4 Анкета освітньої програми складається з основних критеріїв забезпечення якості, кожний критерій оцінюється за рівнями: задовольняє, частково

задовольняє, не задовольняє. У процесі моніторингу відбувається збір даних за зазначеними позиціями з коментарями.

6.3.5 За результатами моніторингу складається аналітичний звіт, який подається до методичній раді університету.

6.3.6 Для формулювання висновку за результатами моніторингу освітньої програми використовується дворівнева шкала:

- висока якість – освітня програма має високий рівень досягнення результатів;
- неналежна якість – освітня програма має серйозні недоліки.

6.4. Основні критерії забезпечення якості освітніх програм. Вимоги до освітньої програми та результатів навчання:

- реалізується відповідно до плану розвитку та Статуту Університету;
- сприяє виконанню місії та досягнення цілей Університету;
- враховує потреби ринку праці та цільової групи (вступники, батьки, роботодавці);
- орієнтована на конкретну професію;
- назва узгоджується із змістом;
- методи і форми навчання, у т.ч. обсяги самостійної роботи здобувачів вищої освіти та виробничої практики, сприяють досягненню цілей освітньої програми;
- цілі і результати навчання за освітньою програмою мають бути сформульовані таким чином, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників, які навчалися за цією програмою;
- цілі і результати навчання за освітньою програмою мають бути адекватними і порівнюваними з результатами навчання відповідного рівня вищої освіти;
- цілі і результати навчання за освітньою програмою мають відповідати вимогам і тенденціям законодавства, що регулює відповідну професійну сферу та стандарту вищої освіти;
- практична підготовка (практики), що необхідна для досягнення результатів навчання, має забезпечувати набуття і застосування здобувачами вищої освіти ефективних методів роботи;
- організація проведення практик має бути чітко регламентована, вимоги для її успішного завершення визначені;
- здобувачам вищої освіти має бути надана інструкція щодо проходження практик та відповідне керівництво базою практики.

6.5. Розвиток освітньої програми та вимоги до науково-педагогічних працівників, які її реалізують

6.5.1 Вимоги до розвитку освітньої програми та науково-педагогічних працівників, які її реалізують:

- розвиток ОП є безперервним процесом;

- до розвитку залучені здобувачі вищої освіти і роботодавці;
- науково-педагогічні працівники, які реалізують освітню програму, ознайомлені з її цілями та своєю ролі у їх досягненні;
- для усунення недоліків складається та реалізується відповідний план дій;
- система зворотного зв'язку (за участю здобувачів вищої освіти, випускників, роботодавців, викладачів) є ефективною, а її результати прикладними;
- кваліфікація науково-педагогічних працівників, які реалізують освітню програму, відповідає вимогам, встановленим законодавством;
- науково-педагогічні працівники, які реалізують освітню програму, мають відповідний рівень викладацької компетентності; беруть участь у наукових дослідженнях і розробках; співпрацюють із зацікавленими особами поза межами Університету;
- система розвитку персоналу є ефективною: науково-педагогічні працівники, які реалізують освітню програму, мають можливості для самовдосконалення та саморозвитку, проводяться регулярні анкетування та/або застосовуються інші методи розвитку працівників;
- запрошені науково-педагогічні працівники (у тому числі із закордонних закладів вищої освіти) залучені до викладання у межах освітніх програм;
- кількість основних науково-педагогічних працівників є цілком достатньою для досягнення цілей і результатів навчання;
- склад науково-педагогічних працівників, які реалізують освітню програму, за віком забезпечує стійкість викладання в Університеті;
- вимоги для вступу на навчання здобувачів вищої освіти базуються на якостях, необхідних для досягнення результатів навчання;
- система консультування здобувачів вищої освіти (щодо навчання, кар'єри тощо) є ефективною;
- оцінка результатів навчання включає в себе зворотний зв'язок здобувачів вищої освіти, який підтримує їх розвиток;
- здобувачі вищої освіти беруть участь у програмах міжнародної мобільності;
- відсоток здобувачів вищої освіти, які беруть участь у студентській мобільності є стійким або зростає;
- здобувачі вищої освіти залучені у процес прийняття рішень на різних інституційних рівнях;

6.5.2 Навчальне середовище Університету:

- включає всі приміщення, що необхідні для проведення навчання (аудиторії, тренінгові аудиторії, лабораторії, кімнати для самостійної роботи та відпочинку здобувачів вищої освіти тощо);
- має достатній потенціал, враховуючи кількісний склад здобувачів вищої освіти; - обладнано відповідно до сучасних вимог.

6.6. Фінансові ресурси Університету щодо реалізації освітньої програми:

- є достатніми для забезпечення освітньої програми; - є достатніми для діяльності з розвитку освітньої програми;

- фінансові дані, що характеризують економічну сталість, є доступними для громадськості.

6.7. Перегляд освітніх програм.

6.7.1 Перегляд освітніх програм з метою їх удосконалення здійснюється у формах оновлення або модернізації. Освітня програма може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів.

6.7.2 Діючу освітню програму переглядають щонайменше 1 раз у терміни її дії не пізніше ніж за 1 семестр до її завершення.

6.7.3 Підставою для оновлення ОП можуть бути:

- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми, здобувачів вищої освіти, роботодавців, науково-педагогічних працівників, які її реалізують;

- результати моніторингу оцінювання якості освіти;

- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми;

- інші факти, що свідчать про недосягнення визначених освітньою програмою цілей та/або недотримання вимог забезпечення якості, в т.ч. перевищення витрат на реалізацію освітньої програми над плановими показниками, що унеможливує її фінансування у повному обсязі, результати моніторингу ринку праці, якими виявлено невідповідність освітньої програми його потребам.

6.7.4 Ініціювати пропозиції щодо внесення змін до освітніх програм можуть:

- гаранті освітніх програм;

- вчені ради факультетів;

- вчена рада університету;

- ректор, проректори відповідно до розподілу повноважень;

- Студентська рада університету;

- навчально-методичний відділ університету.

6.7.5 Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін, програмах практик тощо).

6.7.6 Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду (не рідше одного разу за повний курс навчання за освітньою програмою).

Підставою для розробки нових навчальних планів є:

- затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку;

- затвердження нових стандартів вищої освіти;
- внесення змін до циклу дисциплін (за рішенням МОН України або вченої ради університету);
- внесення змін до дисциплін циклу самостійного вибору здобувачів вищої освіти (за рішенням вченої ради університету).

6.7.7 Модернізація освітньої програми має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети (місії), програмних навчальних результатів. Зміна виду освітньої програми також відноситься до удосконалення.

6.7.8 Модернізація ОП може проводитися з:

- ініціативи ректорату у разі незадовільних висновків про її якість в результаті само обстеження або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти;
- ініціативи гаранта освітньої програми та/або роботодавців за відсутності набору вступників на навчання;
- ініціативи проєктної групи з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, в яких реалізується ОП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці.
- наявності висновків про недостатньо високу якість за результатами різних процедур оцінки якості ОП;

6.7.9 Якщо сукупна кількість змін (за весь період існування програми) до програмних компетентностей, програмних результатів навчання, переліку обов'язкових освітніх компонентів відповідає визначенню суттєвих змін згідно з Положенням про акредитацію освітніх програм, розробляється нова освітня програма.

6.7.10 Розроблення змін до освітньої програми здійснюється гарантом освітньої програми самостійно або за участі робочої проєктної групи. Проєкт змін розробляється у вигляді порівняльної таблиці із попередньою і новою редакцією та пояснювальної записки.

6.8. Повторне затвердження освітніх програм відбувається з ініціативи робочої проєктної групи, у разі її значного оновлення створюється нова ОП. Значним вважається оновлення ОП (освітніх компонентів) більше, ніж на 50 % в кредитах ЄКТС.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Це Положення є обов'язковим до виконання всіма учасниками освітнього процесу у Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка.

7.2. Зміни та доповнення до цього Положення з урахуванням пропозицій деканатів, кафедр вносить лише вчена рада університету за поданням проректора з науково-педагогічної роботи.

7.3. Положення запроваджується в дію з моменту затвердження наказом ректора Університету